

על איזה נקודה צריך להיות סובב כל המאמץ האנושי וודאות השגתה*

1. ב. הישרות הטהורה אומרת, שכל עמל המדע צריך שיהיה מכוון אל היסוד האידיאלי לתן לרצון האנושי את הפנים היותר טהורים הראויים לו, לעדן את הרצון, לאמצו, לקדשו, לטהרו, להרגילו בחינוכים שונים שתהיה שאיפתו תמיד רוממה ושגיבה. ** יתעסקו המדעים איך להוציא מן הכח אל הפועל את כל הפרטים, שהרצונות הטובים והישרים השולטים בעולם שואפים אליהם, והם הם כל צרכי החיים ההגונים החמריים והרוחניים, אבל מרום פסגת מטרם הכללית צריך להיות עדינותו של הרצון עצמו, בהירותו השכלית של הרצון והתאדליות עצמיותו. *** ואוי לה לאנושיות כולה כשהיא סרה מדרך הישרה, ותחת ליסד את המרכז של כל ההשלמות על הבסיס של עלוי הרצון תניח את הרצון עצמו בגסותו, בלא עבוד ועלוי. וכל עמלה יהיה רק למלא את התאוות הרצוניות. שהן זורמות כנחל גפרית וכל מיני גיהנם שולטין בהן. אז נופלת היא אנושיות בכללותה ברשתה הנורא והמכוער של זוהמת עבודה זרה, אשר דם ירדפנה. וממעמקים תקרא אל אל אלהי אמת, לשוב אל התכונה הקדושה של יסוד ההשתדלות הכללית לעלוי הרצון, ואז "תקרא וד' יענה תשוע ויאמר הנני", כי "קרוב ד' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת". וזהו כל יסוד התשובה: התעלות הרצון והשתנותו לטובה, לצאת מחושך לאור ומעמק עכור (השחתה ויאוש) לפתח תקוה. "ועמי תלואים (מחכים) למשובתי", "שובה משובה (ממדרך) ישראל", "שובה ישראל עד ד' אלהיך".

*

1373 בדומה לכך, כותב הרב ב'איגרת החינוך' (אגרות הראי"ה, חלק א, עמ' ריח) כי "מטרת החינוך היא להכשיר את האדם לצורתו המתוקנת. שהנקודה המרכזית שבה היא לעשותו טוב וישר ... על כן לקח מקום בראש החינוך הישראלי תלמוד תורה, - ודוקא תלמוד תורה ולא ידיעות אחרות. שאין מטרתן כי אם להכשיר את האדם למלחמת החיים, ולא לעשותו טוב וישר לפני ד' ואדם." "מלחמת

**

8. ציין כאן חמש פעולות בטיפול ברצון: א. לעדן, להסיר מהרצון את הנטיות הגסות שבו. ב. לאמצו, לחזק את הרצון מהחולשות והרפיונות שבו. ג. לקדשו, לקרב את הרצון מנטית החול שבו אל הרצון האלהי ["האיש המתקדש, אפילו מעשיו הגשמיים חחרים להיות עניי קדושה ממש". - מסילת ישרים פרק כו]. ד. לטהרו, לנקות את הצד הטוב שברצון מכל נטיה שלילית [הטהרה היא תיקון הלב והמחשבות כמו ששייך טהרת המחשבה במעשים הגופניים, כן שייך טהרת המחשבה במעשים הקרובים לבורא יתברך שמו - מסילת ישרים פרק טז]. ד. להרגילו, להרבות פעולות חיוביות לרומם את שאיפת הרצון.

10. ציין כאן שלשה דברים: א. עידון הרצון. ב. רצון של שכל בהיר. ג. להעמיד את הרצון באידיאליות שלו - ושלשת אלו הם הצורך היותר נעלה של החיים.